

ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಅವನೂ ಸಹ ನನ್ನಂತರೆಯೇ ಪರದೆಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕರಿಣ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಹಾದು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಎರಡು ಬಾರಿ ವಿಜೇಂದನದ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯನ್ನು ಚೇನಾಗಿ ಅಲಿಯುತ್ತಿದ್ದು. ‘ವಿಜೇಂದನದ ಕವ್ಯ ಪ್ರುವರಿಗೂ ಕಡೆಮೆಯಲ್ಲ’ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು. ಅವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೋಗಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಬಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಒಬ್ಬ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ. ಮಹಾಜೀವನದ ದೀರ್ಘರ್ಥಿ ಸುಖಿ-ಮುಖಿಗಳ ಕಥೆ ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜಿನಂತೆ ಜಮಾಯಿಸಿದೆ. ಅದು ಪಾಲ್ನ ಆಕ್ರೋಯತೆಯ ಕಾವನ್ನು ಪಡೆದು ಕರಗಲಾರಂಭಿಸಿತು...

***

ಭಾರತ (ಪಷ್ಟು)

ನನ್ನ ಕಥೆ ಮಾವತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ... ಈ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಧಿಪಾಳಕಳಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ಪತಿಯರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಪತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದಾಗ, ನನಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಪತಿ ಈಗಿನ ಪತಿಗಿಂತ ಲೇಸೆಂದು ಕಂಡ ಮೊದಲ ಪತಿಯಾಂದಿಗೆ ಬಂಬತ್ತು ವರ್ಷವಿದ್ದೆ, ಎರಡನೆಯವನೊಂದಿಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷವಿದ್ದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪತಿಯಾಂದಿಗೆ ಏಷು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇರುವುದು ಅಕ್ಕಂತ ಕವ್ಯವೇಸಿತು. ನನಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಂದಾರೆ; ಒಬ್ಬ ಮೊದಲ ಪತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಮೂರನೆಯ ಪತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾರ್ಕೋಂ ನನ್ನ ಈಗಿನ ಪತಿ. ಇವನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಜೇಂದನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೂರವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಯಿಗೂ ನನಗೆ ಹೊಂದಾರುತ್ತಿರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಜೇಂದನ ನಾನು ನನ್ನೊಳಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಕೊರತೆ ನನ್ನೊಳಗೆ ಇದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕುಂಡು ಕುಂಡು ಹಿಂದೂ ಪರಿವಾರದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಿಗಳಿಂದ್ದುವು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಗಳ ದ್ವಾನಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕರೆಗಳು ಬೆಳಗೆ ಸಂಚೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಾಯಿದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಗಳಿಂದ್ದುವು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಗಳ ದ್ವಾನಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕರೆಗಳು ಬೆಳಗೆ ಸಂಚೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಾಯಿದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಾ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಹ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ದೀಪಾವಳಿ, ಓಂಣ, ರಂಜಾನ್, ಉತ್ಸವ, ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಮಾಸ, ಈಸ್ವರ್ ಎಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಗಳ ಉತ್ಸವ ನನ್ನ ಮೊಹಳ್ಳಾದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಿರಾ, ಸೇನಾ, ವೆಲಿ, ಮೇರಿ ಮತ್ತು ಇಂದು ನನಗಳಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಮೂರು ಸಂಸ್ಕಿರ್ಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತು.

ನಾನು ನನ್ನ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾಲ್ ಪ್ರೀತನಾಂಜಿ ಹೇಳಿದ, ‘ನಾನು ನನ್ನೊಳಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮೂಲ ಭಾರತೀಯ ವಂಶಸ್ಥಾನದ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾಗಿದ್ದಳು...’ ಪಾಲ್ ಗವಡಿದ ಹೇಳಿದ.

‘ಬಹು, ರಾಜ ಪರಿವಾರ...! ವಾಹಾ!’
‘ಹೋದು... ನನ್ನ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಜವಂಶದ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.’
‘ಅದಕ್ಕೇ ನೀವು...’
‘ಬಿನ್ ಲಾಡನೆನಂತೆ ಏಕೆ ಕಾಣಿತ್ತೇನೆ?’
‘ಹೋ ಹೋ...’ ನಾನು ಅವನ ವಿನೋದಭ್ರಿಯತೆಗೆ ನಷ್ಟೆ.
‘ನೀವು ಕೇರಳದ ಮಾಲಾರಾ...’

ಭರತಭೂಜಾ ನದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೆಚ್ಚುರುವ ನಗರವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿತ್ತು. ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸಾಕಷಿತ್ತು. ಅದು ಹಿಂದೂ ಹೇಡಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದರ್ಶನದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇರಂದ್ರವೆಂದು ಹೇಳಬಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ ನಾನು ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನು ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ.

‘ಭಾರತ ತಂಬಾ ಆಕ್ಷಯದ ದೇಶ’ ಎಂದ ಪಾಲ್.

‘ಬಿಂಡಿತವಾಗಿ’ ನಾವು ಮಲಪ್ಪರಮಾನಲ್ಲಿ ಬಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವು. ಇಡೀ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಾಸರಿ ಹದಿನೆಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಾಸರಿ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಹ ಇಲ್ಲ.’

‘ನಿಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ನೀವು ಅನಿವಾಸಿಗಳು?’
ಪಾಲ್ ಆಕ್ಷಯದ ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ.

ಹೋದು, ಕ್ಷಮಿ ಭೂಮಿಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಅನೇಕ ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನರ ದ್ವೀಪಿ ಮತ್ತು ಮದ್ದತ್ತ ಕೇರಳದಿಂದ ಮಲುಬಾರ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮಲಪ್ಪರಮಾನ ತಪ್ಪಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂತ್ವದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಅಜ್ಞ ಸಹ ಪರಿವಾರದವರೊಂದಿಗೆ, 1940ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮದ್ದತ್ತ ಕೇರಳದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಪರಿವಾರಗಳಿಂದ್ದುವು. ಸುಂದರವಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಿಗಳಿಂದ್ದುವು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಗಳ ದ್ವಾನಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕರೆಗಳು ಬೆಳಗೆ ಸಂಚೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ತೀಕ್ಷ್ಣಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಾಯಿದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಾ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಹ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ದೀಪಾವಳಿ, ಓಂಣ, ರಂಜಾನ್, ಉತ್ಸವ, ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಮಾಸ, ಈಸ್ವರ್ ಎಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಗಳ ಉತ್ಸವ ನನ್ನ ಮೊಹಳ್ಳಾದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಿರಾ, ಸೇನಾ, ವೆಲಿ, ಮೇರಿ ಮತ್ತು ಇಂದು ನನಗಳಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಮೂರು ಸಂಸ್ಕಿರ್ಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತು.

ನಾನು ನನ್ನ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾಲ್ ಪ್ರೀತನಾಂಜಿ ಹೇಳಿದ, ‘ನಾನು ನನ್ನೊಳಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮೂಲ ಭಾರತೀಯ ವಂಶಸ್ಥಾನದ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾಗಿದ್ದಳು...’ ಪಾಲ್ ಗವಡಿದ ಹೇಳಿದ.

‘ಬಹು, ರಾಜ ಪರಿವಾರ...! ವಾಹಾ!’
‘ಹೋದು... ನನ್ನ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಜವಂಶದ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.’
‘ಅದಕ್ಕೇ ನೀವು...’

‘ಬಿನ್ ಲಾಡನೆನಂತೆ ಏಕೆ ಕಾಣಿತ್ತೇನೆ?’

‘ಹೋ ಹೋ...’ ನಾನು ಅವನ ವಿನೋದಭ್ರಿಯತೆಗೆ ನಷ್ಟೆ.

‘ನೀವು ಕೇರಳದ ಮಾಲಾರಾ...’

‘ಮಲಪ್ಪರಮ್ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದೆ...’ ನಾನು ಪಾಲನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅರಿಕೋಡ್ ಪ್ರದೇಶದ ಬಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬೆಣ್ಣದಲ್ಲಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಹಿಂದೆ ಚೆಲಿಯಾರ್ ನದಿ ನಿರ್ವಿಸುತ್ತಾ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಎರಡು ಫಲಾರ್ಗಂ ದೂರದ ಇಳಿಜಾರನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಟ್ಸ್‌ಎಂಟ್ ಚೆರ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ವಿಭಿನ್ನ ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಕೋಶಿ ಮಾಡ್ಫೂ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಸಾಂದ್ರ ಮಾಡ್ಫ್ಯಾ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ಡ್ಯಾಡಿ-ಮಾರ್ಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪರಿವರ್ತಕ ಸಂಚೊಳಿಸಿದೆ ಅವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪ್ಪಾ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಅಪ್ಪನನ್ನು ಸ್ತೀತಿಯಿಂದ ಅಮೃತ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವು.

ನಮ್ಮದು ಬಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿವಾರವಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆ ಮನುಷ್ಯಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಮ್ಮ ಗೃಹಾದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದ ಹೊಂದಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೆಬ್ಬರು ತಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೀತು, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಅನೇಕ ಅಭಾವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವೆಸ್ತ್ರಿಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪರಿವಾರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಸಭಾರಿತ ಪರಿವಾರವೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಒಬ್ಬಳಾಗಿದ್ದೆ.

‘ಅವಳಿ ಜವಾ?’

‘ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರಿ, ಪಾಲ್... ನನ್ನೊಳಿದಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹೇಳಿದರ ಸಹ ಜನಿಸಿದ್ದು.

‘ನನಗೂ ಅವಳಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಂದಾರೆ. ದ್ವೇಜ್‌ಗೌಂಟ್‌ ಟ್ರಿನ್‌. ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಲೆಬೆರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.’

‘ನನಗೆ ಸಹೇಳಿದರ ಅವಳಿ; ಹೀಗಾಗಿ ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಅಂಡಾಗಳಿಂದ ನಾವು ಜನಿಸಿದ್ದುವು. ನಾನು ನನ್ನ ಸಹೇಳಿದರನೊಂದಿಗೆ ತಂಬಾ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಕವ್ಯದ ಅನೇಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅವನ ಬಳಿಯದ್ದಾಗ, ಜೆಸ್ಸೋರ ವಿರಾಟ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿದ್ದೆನ್ನು ಎಂದು ಮನಗಳಿಂದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ನ್ಯಾನಿ, ಅವನ ಹೆಸರು ನೀಲೋ ಎಂದಾಗಿತ್ತು.’

‘ನೀಲೋ ಆಗಿತ್ತು?’

‘ಈ ಅವನಿಲ್.’

‘ಒಹಾ?’

‘ಅದೊಂದು ದುಖಿದ ಕಥೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ನತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಹಂಟಿನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ - ವೂಂಬಾ ಟ್ರೆ ವಲ್‌ವರ್‌ಗೆ (ಗಾಫ್‌ದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನವರಗೆ).’

ನಾವಿಷ್ಟಿ ಸಹೇಳಿದರಿ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮುನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಮ್ಮನ ಚಿಕ್ಕ ತಂಗಿಯನ್ನು ನಾವು ಕುಂಪಮ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅಮ್ಮನ ನಲ್ಲಿ ನಗರ ಮಲಪ್ಪರಮಾನಿದ ಸುಮಾರು ನಲ್ಲತ್ತು ಕೆ.ಮೀ. ದೂರದ ಪತಾಂಬಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.